

PRAVILNIK O SOLI ZA LJUDSKU ISHRANU

Sl. glasnik BiH br. 39/2009 i 30/2012

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

Član 1

(1) Pravilnikom o soli za ljudsku ishranu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se osnovni uslovi kvaliteta i zdravstvene ispravnosti koje mora ispunjavati so koja se koristi u ljudskoj ishrani i prehrambenoj industriji, a s ciljem zaštite zdravlja ljudi.

(2) Uslovi kvaliteta i zdravstvene ispravnosti utvrđene ovim pravilnikom moraju biti ispunjene u proizvodnji, uvozu, preradi, obradi i distribuciji soli.

Član 2

(1) So za ljudsku ishranu je proizvod kristalizacije slanih rastvora, koje se pretežno sastoje od natrijum-hlorida (NaCl).

(2) Zavisno od porijekla i načina proizvodnje, osim natrijum-hlorida, so može sadržavati i druge mineralne sastojke u količinama dozvoljenim za ljudsku ishranu, i to: kalcijum, kalijum, magnezijum i natrijum-sulfat, karbonat i bromid, kao i kalcijum, kalijum i magnezijum-hlorid i ostali minerali.

(3) Zavisno od porijekla i načina proizvodnje, u soli za ljudsku ishranu mogu se nalaziti i prirodni kontaminanti, u skladu sa posebnim propisom o kontaminantima.

(4) Kao so za ljudsku ishranu ne smiju se koristiti nusproizvodi hemijske industrije, ili so nekog drugog porijekla, osim porijekla navedenog u članu 2. stav (1) ovog Pravilnika.

Član 3

So za ljudsku ishranu, u smislu ovog Pravilnika, proizvod je koji se koristi:

- a) za proizvodnju hrane za ljudsku ishranu;
- b) kao dodatak hrani;
- c) kao nosilac za prehrambene aditive, začine i biološki vrijedne materije (vitamine i minerale).

Član 4

Pri proizvodnji soli za ljudsku ishranu, s obzirom na tehnološki postupak, mogu se koristiti aditivi u skladu sa Pravilnikom o uslovima upotrebe prehrambenih aditiva u hrani za ishranu ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08).

Član 5

(1) Upakovana so mora biti deklarirana u skladu sa Pravilnikom o opštem deklarisanju ili označavanju upakovane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08) i odredbama ovog Pravilnika.

(2) Na deklaraciji se mora nalaziti datum jodiranja soli i označen rok upotrebe tri godine.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Član 6

Prema načinu proizvodnje, so razvrstavamo na:

- a) varenu so, dobijenu isparavanjem slane vode;
- b) kamenu so, dobijenu preradom sone rude;
- c) morsku so, dobijenu isparavanjem morske vode.

Član 7

So za ljudsku ishranu koja se stavlja na tržište mora ispunjavati sljedeće uslove kvaliteta:

- a) da sadrži najmanje 99% natrijum hlorida, računato na suhu materiju (isključujući aditive, odnosno hranjive materije), izuzev morske soli koja može da sadrži najmanje 97% natrijum hlorida;
- b) da ne sadrži više od 0,2% vode, osim morske soli koja može da sadrži do 3% vode;
- c) da je bez mirisa i bijele boje s mogućom neznatnom nijansom druge boje;
- d) da ne sadrži više od 0,05% mineralnih primjesa, netopivih u sonoj kiselini;
- e) da ne sadrži strane primjese vidljive prostim okom;

- f) da 20%-ni vodeni rastvor soli na lakmus papiru reaguje neutralno;
- g) da je jodirana kalijumovim jodatom (KJO₃) tako da je sadržaj elementarnog joda 20-30 mg po kilogramu soli, računajući i prirodni jod, u toku cijelog roka upotrebe, a u skladu sa članom 5. ovog Pravilnika.

Član 8

So za ljudsku ishranu stavlja se na tržište samo kao upakovana so i mora biti označena:

- a) prema načinu proizvodnje, sa oznakom kao "varena so", "kamena so" i "morska so";
- b) prema načinu mljevenja, sa naznakom "fino mljevena", "krupno mljevena" i "nemljevena";
- c) kao "jodirana so" kojoj je dodat jod;
- d) prema krupnoći čestica, s oznakom "fina so", "sitna so" i "krupna so".

Član 9

- (1) S oznakom "fina so" može se stavljati na tržište so čije su čestice takve veličine da najmanje 80% proizvoda prolazi kroz sito s otvorima veličine 0,5 mm u kvadratu.
- (2) S oznakom "sitna so" može se stavljati na tržište so čije su čestice takve veličine da najmanje 80% proizvoda prolazi kroz sito s otvorima veličine 1,3 mm u kvadratu.
- (3) S oznakom "krupna so" može se stavljati na tržište so čije su čestice takve veličine da najmanje 80% proizvoda prolazi kroz sito s otvorima veličine 3 mm u kvadratu.

Član 10

- (1) So za ljudsku ishranu koja se stavlja na tržište, u svim fazama proizvodnje, uvoza, prerade, obrade i distribucije mora biti zaštićena od svih rizika koji bi mogli uticati na njen kvalitet i zdravstvenu ispravnost, naročito u pogledu sadržaja joda.
- (2) So za ljudsku ishranu mora se skladištiti u odgovarajućim čistim, suvim i tamnim prostorima na temperaturi do 25°C na način da se:
 - a) na mjestu proizvodnje i dorade čuva u kontejnerima koji su odignuti od poda;
 - b) na mjestu proizvodnje i dorade i skladištima na tržištu skladišti na paletama koje su odignute od poda;
 - c) u prodavnicama čuva na policama;
 - d) te da su ti prostori zaštićeni od pristupa štetočina ili insekata.
- (3) So za ljudsku ishranu mora se transportovati u prevoznim sredstvima u kojima su obezbijeđeni uslovi iz stava (1) te koja imaju čist, suv i taman prostor:
 - a) u kontejnerima, ako nije namijenjena prodaji na malo;
 - b) u originalnom pakovanju, ako je namijenjena prodaji na malo, u skladu sa odredbama stava (4) ovog člana.
- (4) So se stavlja u promet samo u originalnom pakovanju u ambalaži koja obezbjeđuje očuvanje kvaliteta proizvoda (naročito sadržaja joda u soli) do momenta otvaranja u roku upotrebe.

DIO TREĆI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11

- (1) Nadležni organi dužni su da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog pravilnika usklade postojeće propise kojima se regulišu zahtjevi za kvalitet i zdravstvenu ispravnost soli za ishranu ljudi sa odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Za utvrđivanje usklađenosti proizvoda sa propisanim opštim zahtjevima za kvalitet u svrhu službene kontrole soli za ljudsku ishranu koriste se važeće metode propisane posebnim propisom, kao i druge validirane međunarodno priznate metode.

Član 12

Službena kontrola i inspeksijski nadzor sprovode se u skladu sa važećim propisima kojima se reguliše ova oblast.

Član 13

Subjekti u poslovanju sa hranom moraju uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog Pravilnika u roku 12 mjeseci od njegovog stupanja na snagu.

Član 14

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važe odredbe čl. 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69. i 70. Pravilnika o kvalitetu kafe i surogata kafe, čaja, začina, koncentrata za supu, pekarskog kvasca, praška za pecivo, praška za pudring, dijetetskih proizvoda i aditiva ("Službeni list SFRJ", br. 22/63, 2/64, 25/65, 50/66, 10/67, 54/67, 15/68, 53/69, 27/71, 8/75, 58/77, 13/78, 20/80, 41/80, 45/81, 52/86, 33/89 i 39/89), koji se odnose na so.

Član 15

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".